БАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЙДАРА, ХОЛБОҺУН!

САҺА ОЛОХ

СССР ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААҐЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҐЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

№ 151 (3951) | 1970 сыл, Ахсынньы 22 күнэ ОПТУОРУННЬУК | Тахсара 40 сыла Сыаната 2 харчы

ОРЕНБУРГ. Суеһу нитинтин Бүтүн Союзтааҕы научнай-чинчийэр институтун ученайдара суеһуну аһатыы бастыҥ технологиятын, аһылык баҕатын тэрийии туһунан дьөрыҥнаналлар. Бу сниимэн институт комплексный лабораториятыгар түһэрилиннэ. Маннык ордорор аһылыктар тэҥнэ ингэмтиэлээхтэрин үөрэтэллэр.

СНИМОККА: старшай лаборант А. Коротенко (хаҥас) уонна А. Белоусова үлэлэрин көрүгэр.

Н. Кузнецов фотота.

ССТА фотохрониката

Россия үлэһиттэрин үлэҕэ хардыылара

Ахсынньы 18 күнүгэр Москваҕа Кремль Улахан Дьиэрэйиҥигэр сэттис ыгырыллаах РСФСР Верховнай Советын ахсыс сессията үлэтин саҕаата.

Норуот талыллаахтара бэйэлэрин этиилэригэр сессия көрүүтүгэр киллэриллибит 1971 сылга РСФСР норуотун хаһаайыстыбатын сайдыытын Государственнай былаанын уонна Государственнай бюджет бырайыактарын туһунан боччумнаахтык кэпсэттилэр. Государственнай былаан бырайыагар көрүллүбүт сорудахтар республика экономиката салгыы сайдарыгар, тыа хаһаайыстыбата уонна промышленность бары салаалара үүнүүлэригэр үлэһиттэр олохторун таһыма үрдэтиллиэхтэрэ диэн бааннаталаатылар.

Бюджетынан көрүллүбүт хас биирдии солкуобай дойду экономическай күүһэ-күдэҕэ бөҕөргөтүнүгэр улахан туһалаахтык ороскуоттанныахтаах. Депутаттар сүрүн болҕомтону бар итэҕэйэ туһаайарга, туһаныллыбатах ис ыахтары туһаҕа таһаарарга, үлэ оргоон таһаарыытын үөскэтэргэ ыҥырдылар.

Сессия 1971 сылга РСФСР норуотун хаһаайыстыбатын сайдыытын государственнай былаанын уонна Государственнай бюджет түһүнан Сокуоннары бэлэмнии сылаанан ылынна. Бюджет дохуоттарга уонна ороскуоттарга 39 миллиард 986 молуйуон 300 солкуобайынан бигэргэтиллиннэ.

Онтон РСФСР үлэлэн-кэпнөрүүгэр Кодексын бырайыагын туһунан дакылааты РСФСР Верховнай Советын Сокуоннары барчаллыыр комиссиятын председателин солбуйаччы депутат Н. Н. Мальшаков оҥордо.

Бырайыак сүрүн балаһыанньалара, диэтэ дакылаатчыт, сокуону кэлэсэчилэри көмөрүү уонна хаттаан кэпсии, ойдотуу уонна куһаҕан миэрэлэрин таба дьүрэлэһиини тымныран ылыллыахтаах. Бу бырайыакка РСФСР-га билигин туттулла сылдьар сокуон балаһыанньалара оннуларын хаалларыллыннылар. Олор олохха сөптөөхтөрүн дакаастыллыталлар.

Сессия РСФСР Конституциятын IX истатыйатыгар эбии киллэрэр туһунан сокуону эмиэ сэнээбэт ылынна. Үлэлэн-кэпнөрүүгэр кодекс түһүнан сокуон 1971 сыл бас ыйын 1 күнүттэн күүһүгэр киириэҕэ.

РСФСР Верховнай Советын Президиумун секретаря депутат Х. И. Пешков дакылаатын кэнниттэн Ыбаахтар бигэргэтиллиннилэр.

Маҥан РСФСР Верховнай Советын сэттис ыгырыллаах ахсыс сессията бэйэтин үлэтин бүтэрдэ.

ССТА.

ССКП XXIV съөһин көрсө

Пятилетка сорудаҕын чиэстээхтик толордулар

Эрилик Эристиин аатынан колхоз колхозтаахтара уонна специалистара ССКП XXIV съөһин көрсө социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитэн, пятилетка сорудахтарын чиэстээхтик толордулар.

Ол курдук биис сыллаах былаан 4 сыл 11 ыйга толорулунна:

үүтү валовойунан ыаһыҥа 120,9 бырыһыан;

үүтү государствоҕа атыылаһыҥа 127,2 бырыһыан;

эти өгөрүүгэ 120,9 бырыһыан;

эти государствоҕа атыылаһыҥа 167 бырыһыан;

ыннах суеһу уопсай ахсаана 104,2 бырыһыан;

сылгы уопсай ахсаана 106 бырыһыан.

Колхозтаахтар уонна специалистар партия уочараттаах съөһин көрсө өссө үрдүк көрдөрүүлэри ситиһэр иннигэр дьулуурдаахтык үлэлиллэр.

Ученайдар—Чурапчыга

ССРС Наукаларын Академиятын Сибирдээҕи отделениетын Саха сириниэҕи филиалын ученайдара Чурапчыга «Наука күнэ» диэн лекциоммай күнү оҥордулар.

Оройуоннай партийнай-советскай активка ученайдар болохторун салайаччы биологическай саука докторо, государственнай бириэмийэ лауреата **Андреев Владимир Николаевич** Саха сиринээҕи филиал бу аҥаар иҥэр пятилеткаҕа үлэтин туһунан отчуот оҥордо. Филиал салаа институттарын үлэлэрин кытта биологическай наука кандидаттара **Попов Марк Викторович, Аммосов Юрий Николаевич**, географическай наука кандидата **Саввинов Дмитрий Дмитриевич**, Үөһүк хоту дойду физико-техническай проблемаларын институтун ученай секретаря **Кореннов Борис Иванович** биллиҥиннэрдилэр. Маны таһынан Кореннов Б. И. аан дойду балаһыанньатын туһунан кэрэхсабыллаах лекцияны оҥордо.

Ученайдар Культура оройуоннаах дьиэтигэр, интернат-оскуолаҕа, орта оскуолаҕа, промкомбинакка уонна электростанцияны тутааччылар коллективтарыгар филиал үлэтиттэн биллиҥиннэрдилэр. Андреев В. Н.—Японияҕа, Кореннов Б. И.—ХАР-га, Саввинов Д. Д.—Кубаҕа бар сылдьыыларын тустарынан кэпсээтилэр, фильм-москобуунан көрдөрдүлэр.

Филиал ученайдара норуот хаһаайыстыбатыгар уһулуччу суоллаах проблемаларынан дьарыктаналларыттан истээччилэр улаханнык астынныылар, научнай аһылар производствоҕа практикаҕа туттуллуннуктэрин уонна миниикэтин бу курдук нэһилиэнньэни кытта ыкса сибээһин-олохтуулларыгар баҕаларын биллэрдилэр.

Лекциялары истибит дьон ученайдарга истиҥ махталларын уонна кэлэр да оттугэр таҥаса сылдьалларыгар баҕаларын эттилэр.

Г. ЕФИМОВ.

Бастыҥ ыанньыксыттар

Александра Николаевна Пестерова Эрилик Эристиин аатынан колхоз Малдьахсытаабы бригаадатыгар старшай ыанньыксытынан хаһыс да сылын үлэлиир. Кини быйылгы юбилейдаах сылга бэйэтигэр үрдэтиллибит эбэҕэстэлистибэ ылынан, дьаныардаахтык үлэлээн кэлбэ. Сыл 11 ыйдарын түмүгүнэн валовойунан 29990 кг үүтү ыыр былаанын 3210 кг-нан аһарда. Бир фуражнай ыаҕастан 2197 кг үүтү ылла.

х х х

Хадаар. Матрена ДАВЫДОВА онус кылааһы бүтэрэн баран комсомол путевкатынан Улахан Сыһыы фермаҕар ыанньыксытынан тахсыбыта. Мотив быйылгы юбилейнай сыл 11 ыйдарын түмүгүнэн валовойунан 23990 кг үүтү ыыр былаанын 30860 кг-нан толордо. Бир фуражнай ыаҕастан 2197 кг үүтү ылла.

Н. ФЕДОРОВ.

Народнай хонтуруол комитетыгар

УҺАТАР ТАБЫЛЛЫБАТ

РСФСР-га эргиэн үлэтин «салгыы туһсарыы туһунан» Федерация правительствотын (1967 с.) ураҕын Амма сельпотун систематыгар хайдах олохтоох киллэрэн иҥэллэригэр бэрэбиэркэ ыытылынна.

Бу сельпо (пред. Кожуров Н. А.) кини продовольственнай, Бастаах уонна Кысыы-Кутаатыы маҕаһыыннара учуутай үлэлээхтэриттэн биллэллэр. Продавецтар Яковлев, Дьячковская уонна Макарова тиэйэ сылдьан атыылаһыны тэрийиллэр. Ордуктуна ыытыллар дьаарбанньыттар. Маҕаһыын санитарнай уонна культурнай оттүнэн туһсарай кэстүүлээх буоларыгар кыһаналлар.

Ол эрээри правительство үөһэ ыйаллыбыт уураҕын толоруута сельпо сорох точкалара баар кыахтарыттан үлэлэппэттэр. Маҕаһыыннар ангардаҕа туспаах былааннарын тутуспакка иҥэллэр. Ордук кинигэни атыылаһын, маай үбүн хомуйуу, кооперацияҕа дьону тардыы, соҕотоҕоннулаһын курдук сүрүн көрдөрүүлэр туолбаттар. Дьон күннэтэ ыалдьыбар табаардарын уонна бородуукталарын - көрүҥнэрэ ити маҕаһыыннарга суохтар. Эбэтэр хас эмэ сыллаҕыта аҕаллыбыт, нэһилиэннэ ыйыппат да буолбут бородуукталара, табаардара баалла.

Одьулуун остолобуойун аһылыгын көрүүгэ армиях, хаачыстыбата молтох. Маннык үлэ чаҕын ыйар биллэрии суох. Одьулуун продовольственнай маҕаһыынытыгар (продавец Софронов Е. Р.) эргиэн бырааблыатын кэнин туоллатэ таһаарыллыбыта. Ол курдук, эти атыылаһын лимитэ олохтоммутун үрдүнэн, таб. Софронов биллэр дьонтуттар сэттэ уонна ыннах суеһу этин биирдии миэстэнэн туттарбыт.

Оттон Мыҥдаалаайы бөҕөрөнөтө ангардас киллэби эрэ астыыр Атын булочнай уонна кондитерскай өгөһүктэры атыыта таһаарбат. Маннык 130 куул үүт бурдук сытар, онтон сорудэ хомуок буолбут. Сельпо ыскылаатыгар ампаанын сүтэрбит суеһу иҥэ сытар. Райпотребсоюз ыскылаатыгар уон үс сыллаҕыта ыалбыт, ким да ылбат буолбут, Якутскай завода өгөрбүт араас таас иҥитэ баар. Эмиэ маннык бэрт кэмнэлиах эрээри туһаныллыа илик эргиэн технологическай тэбиринэ ыыллыбыт. Уонтан тахса сыллаҕыта бырааллыбыт 85 бырыһыаннаах алта тонна бурдук билигэнигэ диэри «хараллыбыт». Маннык чахчылары өссө да аҕалыахха сөп.

Бу бэрэбиэркэ түмүгэ Амма сельпотун үлэһиттэриэн мунньаҕар дьүүллэнэ. Онно народнай хонтуруол оройуоннаах комитетын штаты таһынан инспектора, олохтоох группата уонна профсоюз месткома кыттыныны ылылар. Бэрэбиэркэ өгөрбүт этиилэриэн сельпо уонна райпотребсоюз бырабылыанньалара уһаппакка сөптөох дьаһаллары олохтуулларга, тэрээһини үлэни ылыллаллар эрэйиллэр.

А. КОПЫЛОВ,

Саха АССР народнай хонтуруолун комитетын инспектора

Биһиги календарбыт

Бүгүн — энергетик күнэ

50 сылларыгыа Советскай Россияны электрофикациялаһыын сайдыытыа иитиэччэй былаан — ГОЭЛРО былаана ылылыыта. Биһигиэн СССР — бастаан сайдыылаах электрическай державаа. Биһиги дойдубутугар аан дойдуга саамай баҕар ГЭС-тэр тутуллуннулар уонна тутуллан туралларын.

Ангарага тутуллар Усть-Илимскийдээри ГЭС-ка ССКП XXIV съеһин кэрэ сэдэхтик тиэрдиллэ сылдьыбыт.

Станция дьиэтин анаммытын бетоннаһыын уонна нуучча мытыллар, плотина өтөхүүтүгэр бетон уурулар, бетону таһар эстакада өлөөхүлэр.

Ангара хаҥас бөҕөргөр тайбаны солоон турар тутаач чаастар саҥа нуораттарга тутуллар.

СИММОНОВА: Усть-Илимскийдээри ГЭС тутуутугар.

М. Минеева фотота. ССТА фотохроникага.

х х х

Россияны электрофикациялаһыын Государственнай комиссиятын (ГОЭЛРО) чилиэннэрэ. Хаҥастан уҥа: К. А. Круг, Г. М. Кржижановский, Б. И. Угрюмов, Р. А. Фермин, И. Н. Вашков, М. А. Смирнов.

1940 сылларыгы фото. Октябрьскай революция Ленинградтааҕы музейын ойуулаарыттан репродукция.

СЫРДЫК УОТ — СЫЛАҤҤА

Совхоз Сылаҥнарыгар отделениетын кинигэ Уһун Куол сэтиинэн 1 күпүппүт ыла Ильич лаампатын сырдык уотунан күлүмүрдүү өлөҥнүүр. Бу мааныы маныыгаах сырдык уоту кинигэх пилон-сараланан кэлиэхтэрин уматтылар?

12 метр ыстаалах, 9 метр туоразьах, 5,5 метр үрдүктэх сабыс-саҥа дьиэни тутарга 1500 бөрөбүнэ таҕыстыбыта. Станция дьиэтин тутуута, 2 метр диригиэх цементтан аҕыллаары, цемент муостаны өгөрүүгэ кууһуллуо, сыраларын харистаабакка үлэлэтиллэр: «В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылын туолуутуттан сибээстэхэ Килбиҥнэрэх үлэтин аҥыы» юбилейнай медаллаах Макаров Николай Захарович I, Чемлев Михаил Степанович, Макаров Афанасий Николаевич, пенсионер Слепцов Иннокентий Филиппович.

Бөҕүүлэх бары объектыларыгар общественнай сүөһү турар хотон, норутар уоту-куөҕу киллэрэр туһуттан саҥа линия тардыллыа. Маныаха үөбаарыстар Макаров А. Т., Ноговицын В. И., Макаров С. Ф. дьоҕор өгөрдүлэр. Станция уутун монтаһын пенсионер Макаров Г. Г., Макаров К. И. И олоххо киллэрдилэр.

Дьэ, итиэннэ түүктэриттэн 100 киловатт күүстэх электростанция үлэҕэ киирдэ. Кини иһэ кирэ-куоҥ, сырдык ыраас.

Дизелист Макаров И. З. I «Биһиги бу станциябытыанан Уһун Куолу толору күүһүнэн хаччыйары таһынан, трансформатор базаа буоллар. Улахан Куол бөҕүүлэгин уотунан хаччыйыы этибит» диэн кэпсиир. Бу түүнэн отделение саалатата төлкүйүүрэ наада.

П. МАКАРОВ.

Бородууксуйа себестоимоһын намтатар иһин

Бородууксуйа себестоимоһын намтатар иһин өлүүгэ, ол аҕта үлэ өгөрөөччүотун үрдүгэр, бородууксуйаны өгөрүүгэ тахсар хоромньуларын ааҕыллыбат иһин өхсүһүү буолар. Бородууксуйа себестоимоһыттан көрөн, үлэ өгөрүүтүүтүн таһымын, общественнай үн биир солкуобайа тоҕо кэлиэхтэхтиэ туһаныллыбатын биһиэхэ. Итиэннэ себестоимоһы предприятиеҕэ үлэтин спорклэтиэхтэрэ аттыыллар. Себестоимоһы намтатар иһин өхсүһүү бэрт киэҥ не хоһоонноох, үгүс практическай тэрийэр үлэлэт эрдэҕэ.

Себестоимоһы кэлтэтэр аҕыныс сыалларыгыа кытары тэҥнэтэн көрөн сыаналаабыт сыыһа. Торо эмиэхха, совхозка рабочайдар үөскэн сулуспалаахтар хаммаастара наадыйбыт эбии ааҕыллыыларыгар сылга ортотунан 15-20 бырыыынан улаатар. Үлэ өгөрөн таһаарымтын хаачыстыбатын үчүөттэрэ итиэннэ сиэр кэлэҥ суох. Ол иһин биһиги себестоимоһы сыаналаабыппыт быыбаарыгар быаннаах бэлиэтэммит таһымнаах тэҥнэтэн көрүүнү табыгастаах саҥа быыстапыт. Итиэннэ, хаһаайыстыба аҕыныс сылга ылаантэхтэх үлэлэбит саалаларын барыстаах өгөрөргө түүламмыт үлэлэр түүктэриттэн сыаналаахха сөп. Итиэннэ себестоимоһы чэчэтэр үлэ анардаа чэчэтэхтэх эрэ диэн ыытыллар үлэ буолбатах, тоҕуруох өттүнэн толкуйдаммыт үлэ буолар диэн бэлиэтээн этиэхтээхпит.

Кэлин сылларга совхоз дирэкциэтэ, партиэйка уонна рабочайдар производстаах резервэлэриэ туһаныллыы туһугар, кэҥчилэйиэ дьиэлэрин тутуллахтын бөҕөргөтөр туһугар, себестоимоһы намтатар, хаһаайыстыба барыстаахтык үлэлиэхтэрин сиэтиэр эбии бэлэвчча үлэни ыытыллар. Биһиги сэнэ сорох тэрээһин үлэлэрэ тахтоҕоҕут.

Туох хаанын иннинэ быыбаар суолтаны материальнай интэриэстээх буолуулуу таба өлэхтээбүн ылар. Ол иһин совхоз саалатата маанылаах дьаһаллары өлэхтээтэ:

1. Совхоз бизнэс отделениелара, кэнсиэлэр истэриэн уон биригэдэлэрэ не хаһаайыстыбаннай аскаанга киллэриллибиттэрэ. Кинилэргэ бородууксуйаны өгөрөн таһаарыы кэмэйин кытта сыгэ ол бородууксуйаны өгөрөн таһаарыыга тоҕо хоромньут тахсыахтаарын быыбаан тэрийиллэр. Ол хайдах тутуһуллан иһэрин кварталы ахсын түүктээн, барыстаахтык үлэлэбит производственнай единицаларга сөптөах коллективнай эбии төлөбүрдэр бэриллэллэр.

2. Биирдиилээн рабочайдарга быыбаннаах серуудалы аҥара толоруу иһин, үлэ хаачыстыбатын үчүөттэрэ туран, эбии төлөбүр системаны тутуллар.

3. Үлэни нуорматаалаһыыга уонна киин төлөбүрүгэр саҥа быыбаныыларга, эйэлэргэ сөп түбэһиннэрэн, сыл ахсын уларыйыылар киллэриллэллэр.

Бу дьаһаллар түүктэриттэн отделениелар саалаталарын уонна рабочайдарын быыбаны толоруута уонна бородууксуйа себестоимоһын намтатыыга интэриэстэрэ биирдиилээн үөскүүр. 1969 сылларааҕы не хаһаайыстыбаннай ахсаан уонна эбии төлөбүрдэр быыбаныыларыгар өлэхтоохо, совхоз үрдүнэн 35 тыс. солк. төлөнньүт. Оттон быыбаан сыл бастаҥы аҥарыгар 12 тыс. солк. бэриллэр. Онно Болтого уонна Кытаанах отделениелара барыстаахтык, оттон Соловьев отделениета наачостоотэхтэн үлэлээн иһиэлэрэ быыбаарыллыыта. Бу тэйиччэх түүк сыл бүтүүтүгэр тахсыаҕа.

Бородууксуйа себестоимоһа быыччы хоромньулар кэмэйдэриэн биирдиэн отделениелариттан быыбарыллар буолан хаммык отделениеҕа үлэ экономическай туруга хайдаах туолкайдаар. Онон соптоох түүктэри оногостор уонна дьаһаллары ылыллар ыраах үөскүүр (таблицаны көр).

Экономика БОППУРУОҺА

1969 сылга I центнер бородууксуйа оҥоһуллуутугар быыччы хоромньулар кэмэйдэрэ (солк.)

Бородууксуйа	Туохха ороскуоттаннарар	Отделениелар					
		Доврдуурдан	Болтого	Соловьев	Сылаҥ	Кытаанах	Совхоз үрдүнэ
Үүт	себестоимость	21,81	20,40	20,70	19,56	21,40	20,73
	о. и. хаачыс	14,30	13,75	14,00	11,72	14,41	13,55
	аҕыллыс	6,40	5,40	5,40	7,84	6,14	6,10
Ыһах эт	себестоимость	74,83	83,44	110,53	87,64	91,29	88,48
	о. и. хаачыс	33,50	35,60	53,80	43,25	49,10	43,20
	аҕыллыс	36,30	45,40	51,60	42,21	39,80	42,40
От	себестоимость	1,25	1,11	1,08	1,27	1,17	1,22

Маҥтаан Сылаҥ отделениетын кытта бэлиэ тэҥ үсүлүөбүйдээх Кытаанах отделениета центнер үүт 1 солк. 84 харчыбын, центнер ыһах этин 3 солк. 65 харчыбын, центнер от 20 харчыбын ордук ороскуоттаан оногобута көстөр. Итиэннэ кордоххо аҕыйах курдук. Ол гынан баран Кытаанах отделениета сылларын оногобут бородууксуйатыгар тоҥуллаахха, итиэннэ 15,5 тыс. солк. тэҥнэбэр. Атыыныгы эттэхха себестоимость Сылаҥ отделениетын кытта тэҥэ эбэтэ буоллар, итиччэ суумалаах барсы ылара хааччыта. Бу отделение быыбаны толоруута хайдаммыта, оттон себестоимоһы үрдэппитин иһин сэмэлэммита. Ол туохтан тахсыбыт бириччиннэлэрэ үөрэтиллибиттэрэ уонна ону туоратар дьаһаллар бэлиэтэммиттэрэ.

Болтого отделениетыгар центнер от сыаната атыы отделениелартан ойуччу чэпчэкитэ маанылаах механизированнай звено оттомнут от 40 бырыыынан оттообутунан быыбарыллар. Оттон Соловьев отделениетыгар былырыын механизированнай звено мөлтэхтүк үлэлээбит. Ол иһин отун себестоимоһа улахан.

Быйылгы үһүс квартал түмүгүнэн биир центнер бородууксуйа оҥоһуллуутугар хаммас ороскуоттаныытын түмүгүн биирдиэн отделениелариттан ырытан көрдөхпүт, эмиэ туох-туохтан хартыына. Хаачыс, Селовьев отделениета центнер үүт оногоруута Доврдуурдан отделениелааҕар 8 солк. 90 харчыны ордук ороскуоттаабыт. Совхозка үлэ расценката биир уонна тоҥ маннытын диэн бэлиэтээн үөскүүр. Итиэннэ бириччиннэтэ туох хаанын иннинэ үлэ тэрээһиннэрэ, үлэни тэрийиэ технологиятыгар сытар. Онуоҕун сорох отделениелар салаталара, ордук бригадыырдар үлэ нормаатын сабыыга эмиэстэннэхтэрэ суох сыыһыаннаһаллар, онон ордук хаммаһы төлөбүнү таһаараллар. Рабочайдарга хаммаһы ордуга-хоһуга суох таба ааҕыллыан үлэ дьиссиплинаатэ, дьиэ табатык иитии туттулуктэрэ. Кистэх буолбатах, ардыгы үлэлээн эйдэҕи ылларга бардаахтар биллиэн даҕаны баалаах. Ол иһин совхоз салаатата хаммаһы сыыһа ааҕыллыы утары кэмнэ соптоох дьаһаллары ылан иһэр.

Бородууксуйа себестоимоһын намтатар иһин ыытыллар үлэ бэрт элбэх бөҕүүрүөстэрэ хаһан. Олортон ордук боччумнаахтарыттан материальнай сыаннастаах кичэллээх буолуу, техникаҕа кэлиэхтэхтик туһаныы, сүөһү туһата суох алуутун аччатыгыраах деловой тахсыытын тэрийиэ, сүөһү аһы-уолу биэриитин улаатыннарыы, накладной ороскуоттары сарбыйыы уо. д. буолаллар. Оттон ити бөҕүүлэрэ совхоз үлэтин бүтүн туруга кордобулаах ыраах аннаатаабат. Биир ыытыы ууту ыаһыыга, торуору ыыстыы сүөһү маҕахан үлэтин механизациялаһыыга ороҕуор ороскуоттаныыларыттан быыбаныык хаалан иһэбит. Бородууксуйа себестоимоһын салгыы намтатыы резервэлэрэ итиэннэ итиэннэ ыытыллыа сыталлар.

Совхоз салаататын, барыа специалистарын сүрүн сорудахтарын кэлэр 1971 сылга ааҕыллыбыт итиэннэ туоратар ыытыллыаммыт улахан сорудахтарын ситиһиилээхтик толоруу, кэлэр сылга өссө бар... улаатыыны хаачыйыы.

П. СОЛОВЬЕВ,

Субуруускай затыы... совхоз...

КЫҺЫЛ ХААЛТЫС

„Саха олох" хаһыат редакциятын уонна ыччат ортотугар үлэҕэ штаты таһынан отделын аналлаах таһаарыылара 3 №-рэ

Билингни ыччаты иитии, үөрэхтээһин уонна үөрэтии дьыалата киниэхэ коммунистическай өйү-санааны ингэрэр курдук тэриллиэхтээх. *В. И. Ленин*

ҮЛЭНЭН КИЭРКЭЙБИТ КҮӨХ САЙЫН

(Кэпсиллэр Хатылы орто оскуолатын пионердара)

Оҕолор звенолара

Хатылыга иаар үөрэнээччилэр мустан от-туур звенолара үһүс сайынын үлэлээтэ, Звеноҕу кэмнэн икки сылга физкультура учуутала Г. Н. Аммосов салайда.

—Иаар оҕолортон тэриллибит, учуутал салаалаччылаах звенолары тэрийэр үчүгэй,—диэр кини. —Оҕолор үлэҕэ коммунистическайдыы сыһыаннаһыы, коллективнай, хардарыта комолосуһуу тыыннаах ньиллэллэр. Ону тэҥэ үөрэхтэрин үлэни кытары ньиллэллэр, сангалыы билэлэрэнэр, ону таба ойдуулэрэнэр табыгастаах.

Звеноҕа күнүскү режим кытаанахтык тутуһуллар. Сарсыарда 7 чааска туран зарядка оҥороллор. Үлэҕэ тэҥнэ сылдьаллар. Сыныгалаҥнарыгар сахалыыллар, дуэбакка, баскетболга, остуол теннисигэр оонньуулар. Оннооҕор биир сайын Миша Николаев, Коля Беляев, Ганя Слепцов, Маша Картузова Черниговцы куоракка баран дуэбакка оҕолор Бүтүн Союзтааҕы күрэхтэһиилэригэр Россия чэмпиэн комуносэбиттэрэ. Отуута кинигэ, хаһыат, сурунаал мэлдьи баар буолар. Босиидэлэр, үлэ, сэрии ветераннарын кытары көрсүһүүлэр тэриллэллэр. Киноҕа да сылдьаллар.

Быйыл сайын Коля Кривошапкин, Сеня Иванов от охсор агрегатка үлэлээбиттэрэ. Алеша Саввин, Дуня Антипина уонна Дуня Соловьева үлэҕэ бастыҥ холобуру көрдербүттэрэ. Оҕолор звенолара совхозка 500 тонна от тутта-рбыта. Үөрэнээччилэр тракторы, тыа хаһаайыстыбатын атын да массыыналарын үчүгэйдик билиспиттэр, бэл диэтэр өремүөннүүллэр.

БИҺИГИ КОРР.

Биһиги Наташабыт

Наташа Попова сиппискэ үөрэнэр. Үөрэҕэр олус кыһанар. Иаар «түөрдүү» «эбэһиэ» ылар. Уруоктан кинигэлэри умсугуйан аҕалар буолан, билинэ-көрүүтэ да киэҥ.

Сайын ийэтин кытары фермаҕа үлэлиэр. Ийэтэ Парасковья Михайловна — коммунистическай үлэ ударника. Кини Наташаны ынаҕы ыырга үөһүс кылааһы бүтэрдэҕин сайын үөрэнэргэ. Кыыс быйыл сайын 7-8 ынаҕы соҕотоҕун ыата.

Р. АММОСОВА.

VII кылаас салайаччыта.

ҮЛЭ БАРЫТА ҮЧҮГЭЙ

Мин Дөйөрдуурап отделениетыгар төрдүс кылааска үөрэнэхпиттэн үлэлиибин.

Түөрт сыл сайын фермаҕытар балыктаспытым. Ол—тоҕо да куйааһын, кумахтаҕын иһин олус интэриэһиэй үлэ. Арааһа ньымалардаах. Ааҕах балык халлаҥнаах үөрүүтэ сүрдээх. Биһиги ферманы балыгынан сайыны быһа хаптыйбыппыт үрдүнэн, кыһыҥыгыа хаһаанарбыт.

Оттон быйыл сайын быраанпыныын, Алешалыын, дро. билкаҕа үлэлээтибит. Электричество күүһүнэн үлэлиир массыынанан туорах бурдуку уатыруттэрбиппит. Уатыруллубут бурдукпутун массыынанан фермаларга таһаллара. Ону эбии аһылык оҥорон суоһута сылталлар. Ол иһин совхоз Ийэ дойдуга үүтү, эти эбэхтик туттарбытыгар биһиги эмиэ көмөлөспүппүт диэн киэн туттабыт.

Володя ЕРШОВ,

VIII кылаас үөрэнээччита.

Билиибитин үлэнэн чиҥэтэбит

Биһиги оҥуо буолан оскуола опытнай участкатыгар үлэлээбиппит. Арай эн ботаниканы билэр буол. Эттинэр: «Сир бу бэлэр, сиэмэлэр, уоҕурдуу араас көрүнэрэ баллар, үүнэр». Уруут үлэлээбэтэх буоллахпына, мунаахсыйыаҥ этэ. Оттон биһиги сири хайдах оҥорорго, уоҕурдууну туттарга, үүнүүну эмтиргэ, сыыс оту хаһан, хайдах ыраастыырга үөрэнибит. Бурдук, хортуоппуй, хаппыыста, оҕурсуу, моркуоп, помидор уонна да атыттар балачча үрдүк үүнүүлэрин ылбыппыт. Маныыс үлэлиири биһирэтибит. Эйиэ бэйиэтэр, алтыстар барыы үлэлиэхпит.

Вика СПИРИДОНОВА,

VI кылаас үөрэнээччитэ.

СНИМОНКА: Хатылы орто оскуолатын үөрэнээччита Наташа Неустроева айылҕа мунньугар үүнэрбит сибэкпитин көрөр.

П. Седалищев фотота.

ХОДУҺАҒА

Оҕолоор, эйиги сатаан аты көлүйэрит дуо? Оттон массыынанан от оҕустараары, мустараары, волокушалаталаары? Ходуһа чэбдик, чэҕэл-күөх ыллыгынан доҕдуураччы сиэллэрэри төбө таштыгытыт? Итиэрэ сатыыр олус үчүгэй.

Аҕыс уол кэлэ звенотуттар икки сайын үлэлээтибит. Ааспыт сайын 737 тоннаны оттоон совхоз үрдүнэн бастаабыппыт. Ол иһин иннитэ убаһаан биримийэлэммиппит.

ЗАХАР СЕДАЛИЩЕВ,

VII «А» кылаас үөрэнээччита.

БҮТҮН СОЮЗТААҒЫ МАРШКА КЫТТАН

Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолатын Н. Д. Субуруускай аатынан пионерскай дружинната «Мэлдьи бэлэмнии» диэн Бүтүн Союзтааҕы маршка эйэх үлэлэри саҕалаан үлэлии сылдьар. Олортон биһиги бүтүн икки суолу кэпсиибит.

1. «БИЛИИ ДОЙДУТУГАР АИАН»

Бу маршрутка пионердар сүрүннээн икки суол үлэни ыыта сылдьаллар. Бастакыта — хас биирдии пионер бэйэтэ критическай бэчээкнэ анал сурутуулаах буолуохтаах. Бу оскуола пионердара 1971 сыл тохсунньу 1 күнүттэн ыла 150 экземпляр «Бэлэм буолу» сурутан аҕыахтара. Старшай пионер баһаатай Татьяна Гавриловна Сыромятникова итини бу курдук быһаарар: «Оскуолаҕа 230 эдэр - пионердар баллар. Сурутууну түмүктүүрбүтүгэр биһиги бу «Бэлэм буол» хаһыат 150 экземпляра аҕыйах дуу диэн биирдии ыалынан бэрэбиэркэ оҥоруллубут. Онно биллэн тахсыбытынан сорох ыалтан 3-4 пионер биһиги оскуолабытыгар үөрэнэр. Онон пионердар бу хаһыакка сурунуттара көһүннэ. Ону таһынан «Пионерская правда» хаһыат 45 экземпляра кэлэн пионердарга тарбанар.

Бэчээккэ сурутуута биирдии кылаастарынан куоталаһыыга 66 солк. 24 харчы суумалаҕы сурутан бэһис «А» кылаас пионердара бастакы, 63 солк. — IV «Б» иккис, 61 солк. — IV «А» кылаас пионердара үһүс миэстэлэри ылан бастаатылар. Оскуола пионердара 473 солк. 55 харчы суумалаах бэчээккэ сурутуулаахтар. V «Б» кылаас пионердара Саша Неустроев, Аля Нохтунская биирдии бэйэлэрэ 5-6 экземпляр сурутуулаахтар.

Иккис суолунан манна хас биирдии пионер библиотека аҕааччыта буолуохтаах диэн көрдөбүл туруоруллубут. Оскуола библиотекаҕа Смена Семеновна Борисова: «Пионердар барыы библиотеканан хабыллалларын ситистибит. Ону тэҥинэн оҕо оройуоннааҕы библиотекатыттан көрдөһөн манна филиал астардыбыт», — диэн кэпсиир. Оптуорунньукка уонна бэтинсэҕэ оҕо оройуоннааҕы библиотекатыттан библиотекарь В. И. Борисова кэлэн оскуолаҕа кинигэ уларсар. Кини этиитинэн, урут библиотекаҕа нэдиэлэҕэ 10-ча оҕо сылдьар эбит буоллаҕына, билигин кини 100-тэн тахса оҕону аҕааччы быһыытынан хаппыт.

2. «МИН АҒА ДОЙДУМ—ССРС»

Бу маршрутка үлэ күүскэ бара сылдьар. Маныаха биирдии кылаас (этэрээт) пионердара төрөөбүт оройуоннарын историятын үөрэтиигэ туруммуттар. Соторутааҕыта бу үлэни түмүктээн көрбүттэр. Онуоха төрдүс уонна бэһис кылаастар этэрээттэрин үлэлэрэ атыттардааҕар ордуга бэлиэтэммит.

Эмиэ бу маршрут быыаныгар «Советскай Конституция уонна биһиги оройуоммут» диэн темаҕа дружина аналлаах сборун ыыппыттар.

Бэһис «Б» кылаас пионерскай этэрээтигэр, «Үлэ — чэс, хайҕал, геройство дьыалата» диэн теманы үөрэтии бэриллибит. Пионердар бу темаҕа «Тыа хаһаайыстыбатыгар Саха сирин Социалистическай Үлэ Геройдара», «Үлэ туһунан улуу дьоннор этиилэрэ», «Үлэ туһунан ес хоһоонноро» диэн паапкалары оҥоробуттар. «Биһиги оройуоммут үлэҕэ орденнаах ветераннара» диэн монтаһы тэрийбиттэр.

Биһиги болҕомтобутун «Ким буолуохха» диэн паапка тардар. Паапкаҕа бу темаҕа оҕолор бэйэлэрин суруйбут сочиненнелара мунньуллубуттар. Үүс оҕолор врач буолуохтарын баҕараллар. Сочинение биир үчүгэйэ кинилэр бэйэлэрэ билэр дьоннорун холобур туттан суруйаллар. Нюта Заболоцкая Полина Прохоровна Протасова курдук кыһамньылаах эмчит буолуон баҕараллар. Таня Гуляева М. И. Иванова курдук бэйэтин идэтин баһылаабыт врач буоларга, кинини холобур туруорар. Наля Сивцева — агроном, Еля Захарова — эдьиийин Мотя курдук, инстэниьэҥ буолан дьону үөрдэргэ, Проня Эверстов — убайа Семен Гаврилович курдук летчик, Ваня Борисов — пароход капитана буолар үгүс ыралаахтар.

С. ЭВЕРСТОВ.

САХА СИРИГЭР АРХИВ ТЭРИЛЛИБИТЭ 50 СЫЛА

Бүгүн, ахсынньы 22 күнүгэр Саха сиригэр советскай архив тэриллибитэ 50 сылын туолар.

1918 сылгаахха бас ыйын 1 күнүгэр Чрезвычайнай дьыалаларын уларытан тэриллибит уонна бары сиргэ ыытыллыбыт күүстүнэн В. И. Ленинниэн илии баттахпыт РСФСР НКС Декрета биллэриллэ тахсыбыта. Оҥ Декрет ыраахтааччылаах Россия барыа архивтарын, оҥ иҥнэр правительственнай, промышленнай, банк учреждениелэрин, позиция уонна архивтарын сирдэрин бас билиҥнэн баллаабыта.

Бу Декрет архив дьыалаларын Россия кэнниттэн да, чиҥэлэргэ да, оҥ иҥнэр Саха сиригэр, эмиэ тордуттан уларытан тэриллиэхтээбэт.

В. И. Ленин бу Декрет Саха сиригэр 1920 сылгыттан кэлэн тутар 26 күнүгэр ааҥ баттаан ыытыллыбыт. Ити сылтан ыйыгар Якутскайдааҕы Губархивы ученай-археограф уонна архивист Е. Д. Сергеев салалтатынан тэриллибит. Бастакы утаа Якутскай архива фондаалара тумүгүнэн, ааҕыллыбыт, хонуоллубут документтэрэ материальнай бэлэмнэхтэринэн ыарыктаммыта.

Бэлиитэ кэлиэ Саха АССР Киин государственнай архивыгар киирэн ордук ахсааннаах научнай уонна практическай суолталаах, сыгынарыах матыырыйааллар хаҥыллыаллар.

Ордук хорошобуолан XVIII—XX үйэлэргэ политическай сылыгы историятын көрдөрөр документтар баалаллар. Бу Саха сиригэр сылыгыттан сылдьыбыт декабристар И. Г. Чернышевскай, В. Г. Короленко, большевиктар И. В. Бабушкин, М. С. Урицкай, Е. М. Ярославскай, Г. К. Орджоникидзе, Г. И. Петровскай, оттон да атыттар туттарыллыбыт сиэстэр матыырыйааллар буолаллар.

Улахан сылгыгыттаах саха бастакы большевик революционерлара Н. К. Аммосов, И. А. Обутутовскай, С. М. Кравков документтэрэ ааҕыллаллар.

Ураты сыгынарыах документальнай матыырыйааларынан түүс ааҕааччылар — ученайдар, журналистар, студуоннар, студенттар, студенттар, студенттар.

Бэйиэ архивынан Российскай Федерацияҕа биир бастакыта Советскай былаас сылдьарыгар республика архива болдьо-көстө улаатта. Өрөбүөннэрдээҕи архивтарга 120 тыс. хаанньаах матыырыйааллар бааллар. Үйэ аҥардааҕы обуоллаах көрсүн туран, Саха сирин архивистара эмиэ кэтэн осуо хаалбын онгорор ыстаахтарын уонна оҥу архив матыырыйааларын сүгүн сылдьыах курдук ойдоон саалан туран тутуоларайдаргы ыҥыраллар.

В. КРОТОВ,
Саха АССР НГА старшай методиста,

М. ТОМСКАЯ,
Саха АССР Министрэрэйин Советын иҥиэнэйи Архивнай отделын старшай инспектора.

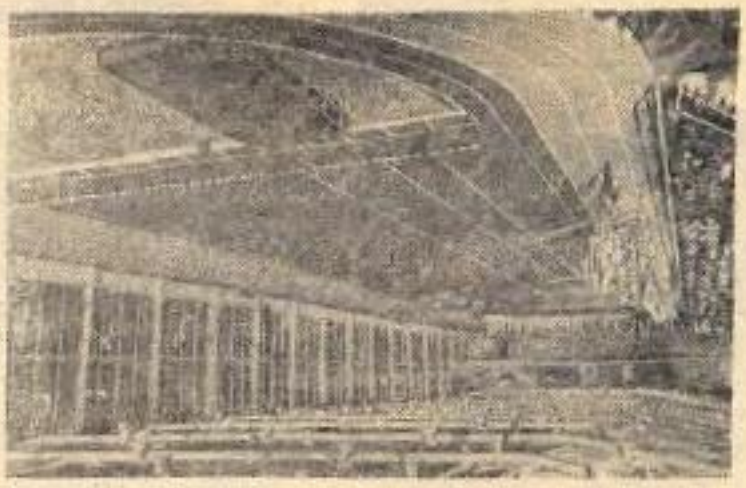

МОСКВА. Сокольниктэ чаҥчыкы атлетикаҕа анаммыт саҥа стадион аанын тэҥнэччи эбиллэн, Бу саҥа манеж бойдоҕо ыарыгыстыбатынан. Европаҕа бөҕүн бастыгынан аныллыбыт. Москва куорттаалара «Спартак» общество бу саҥа манеҕи ыытыах ыллыы бастыгыттан бэлиитэ эмиэ ыытыах дааннайдар. Манеж стадионнаах уонна ССРС сүүмэрдэммит хаҥыллыбыт чаҥчыкы атлетикаҕа арчыллыахтаах. Манеж трибуналаах 840 киһи кириэр.

СНИМОККА: манеж ис кэриэтэ.

ССТА фотохроникаҕа.

Редакцияҕа суруйаллар ★ Редакцияҕа суруйаллар

ЫЧЧАТ БИЭЧЭРЭ

Ааспыт сэбиэдиссэйдэрэ Культура өрөбүөннэрэ дьиэлэригэр өрөбүөннэлэрэ олох-дьаһах уонна промышленнай комбинаттар комсомолсыларын күүһүнэн тэриллибит ыччат биэчэрэ буолан ааста.

Биэчэри ЫБСЛКС райкомун бастакы секретаре таб. Харов П. И. аста. Иккис комбинаттар комсомольскай тэрилтэлэрин секретардара Анастасия Ивановна уонна Николай Максимов бэйэтэрин тэрилтэлэрин комсомолсыларын уонна ыччаттарын ааттарын туһунан кэпсээтилэр.

Оҥ кэннэттэн концерт көрдөрүлүннэ. Олох-дьаһах комбинатын ыччаттара саҥа моданы сценаҕа тахсан көрдөрүү, биэчэргэ сылдьыбыт дьоҥҥо олус сөпүн буолла уонна бэрэ сэргэлэтта. Биэчэргэ итинник таҥ иккки комбинаттар оҥоһуктарын бастаппыт тэриллиннэ.

БИҺИГИ КОРР.

Радиообыт бастах „ыарыыта“

Билиитэ бириэмэҕэ радио суолтатын туһунан эмиэ да барылыыбыт. Оҥу хас биирдии киһи өйүүр буолбут үйэтэ.

Өтөн бэйиэ мэйиитэхтэргэр дылаа турута хайдарый? Ааспыт иккис сүүтүгэр арыгар киһи сиэ-дьиэ, сэбиэскэй дириҥнээҕи отделениетын салалтата радио үөлэлиэргэр-үөлэлэһэргэ болдьоҥотуун турбакка эрэ радионы ыстыа ыйыа төлөбүүрү эмиэ курдук төмүйтэрэн ыытар.

Быйаата, кэрэ сонуну кэрэйиэкэ кэпсиэр радиообыт бастах «ыарыытын» ким эмтиэрий?

Бэйиэ колхозка профсоюз месткома тэриллибит хаһыс да сылыгар баара. Оҥ былаанын туһары кинэ мэлтэхтэр уларыйан туһунан эмиэ сонуттан, ыҥырыллыбын буолла да бэлэмнэнэ кэлиэт. Местком председателэ таб. Тарасов П. Н. кэпсээтэ.

Бэйиэ профсоюз месткомун уларыта сэргэхсиэтэргэ тыа хаһаайыстыбатын профсоюзун райкомун салалтата сөптөөх кэмнэр онгороро, дьаһал алара наада.

Н. ДЬЯЧКОВСКАЙ,
трактерист. Хайахсыт.

Куолутугар эрэ тэрилтэ

Бэйиэ колхозка профсоюз месткома тэриллибит хаһыс да сылыгар баара. Оҥ былаанын туһары кинэ мэлтэхтэр уларыйан туһунан эмиэ да эмиэ, ыраах куоларга, Уус-Алданга, Таатта диэн тиийэ-кэлэн күүскэ ыытыллар.

Оттон ити олохтоох буолуттар уонуттан сыл устата тоҕоостоох аҥдаатарын бултаан, тоҕо суумалаах түүлээҕи туттарбыттарын аҕа сорумнаныыр.

Иллэрээ сыл Кытаанахха бэрэ табыллан бултаабыт биир оҕонньору кэпсэтэбин. Кини бэрт эйбэҕэ бухталлыы туһунан кэпсээн бэрэ түмүгэр аҕаастык биллиммитэ: «Дьэ, доҕоор, бу биһиги бэйэбит бэрэкитиэхтээх суунарар буолбатахпыт ээ, бу Василий Петрович үгүөтэ-олоҥо. Хаба уонна кини бастакы эмиэ сайыах фермаҕын торуттэрэбитэ эбээт! Дьэ, кырдьык да кэнниттэн, туһалаах эрдэҕэн ето көрөр киһи эбит. Аны сылгыттаахха. Кор, ону бэрэ биһиги льоп дэбигис ойдуох бэйэлэхтэр буолуохпут дуо, бу чэй оройдор, эрэстэрэ буолары-буолбаты тыллаһа сатаабыннык, кэнэйдиэтэхпитигэр эрэ бэлэмбэ. Эй, дьэ, төннөн иҥэр түөҕэннэхтэри хайыаччый, ол эрэдэ оку-ааны ыйдыгардыбыннык бэрэ ээ! Дьэ хата биһиги саныыбын, бу туһунан адъас аҕаастык, чэҥнэйдик, киһи бэрэ ыстар гына этэхпиэн бэрэбин ээ».

Ф. ФИЛИППОВ.

АҢДААТАР

Аҥдаатары СССР-гэ бэрт соторутааҕыта 1937 сылларааҕы 250 тобоҥу аҕыйах дойду иҥэн үөскүүр: ардаа—Соловецкай, ханн—Кэрэҕэскэй армыыларга ыыппыттара.

Ити — сыыт табыллан, ааспыт 2500 тобоҥу аҕалан хотуту өрөбүөннэрдэ ыыппыттара. Биэс сыл устата ити кыыллар дойду аанньыгыттан толорор гына уонна сөбүлүүр.

Үгүскэ тэҥнэйбэккэ эрэ Кытаанах иҥиилиэҥ хаһан, хайдах, ким дьаһалынан, инициативанан аҥдаатардаммыттын кэпсиэхпит.

1933 сылларааҕы Василий Петрович Харитонов Маленков аатынан колхозка председателлээн өлөрөн Пуотара үрдүттэн 30 аҥдаатары туттаран аҕалтаран ол саас Үрэх Хоротуна, Чырыында, Таба Баалы күөллэригэр ыытарбыта.

Ити «солуута суох» дьаһалы отчотоовутун кырдьыга ким да сэҥээрбэтэҕэ, итэҕэйбэтэҕэ. Ону даҕаан сүөргүлээччилэр, «бука сатаан дьаһамсыйыы», «халлаан дьыалата», «сылгыттан, ыраҥыттан байбакка үөнүүн байар буолдахпыт дуу» диэн аҕаастык ыйдаараччылар да бэрт үгүстэрэ. «Аҥдаатар олус тоҕоостоохтор, хонуулуу бүгүннүгүн үөгү сүгүйэн быыбыкка онгорон кэйэр үһү, онон оттуур сиргэ суох хаалларбыт буолуо, арай ол баар»—диэн сүрдээх кэпсиилэри кэпсиэтилэрэ. Онуоха сорохтор: «Баҕа, тохтоо, ол ходуруу дойду кыыла «тейон» биһиги ньамахтаах күөллэрбэтигэр үөскээн бэрт, күнүн тымныы түүннэ сойор иннилэр,—диэн түүтүүлэрэ.

Үрэх Хоротуна, Чырыында, Таба Баалы талбыт дьаһай аҕыйыктаах, дириҥ уулаах кинэ уораайдара саҥа олохтоохторго олус табыгастаах уулуубүйэ, дьиэ-уот буолан баарбыттара. Ыытыллыбыттара сыл буолаатын дьон кэрэдэр улаан хойуутук биллэр-көстөр буолбуттара. Аатт-аҕаа суох үгүс хороонноро, уйалара аҥдаатар хойуутук үөскээбиттэ этэллэрэ.

Үҥүс сылыгар кинини маассабайдык бултаабыт коҥууламмыта. Уруут куобахтан уратыыа отчо сыбаатах олохтоох буолуттар кохтоохтук турумнуттара, олус биһирэбиттэрэ. Буолумуна дьаҥа, бултаныыта судургута эксперименнэтэ, сопордоҕуута суоҕа сылгата мэрэкэн табыгастаах бэрдэ. Сахтыы ыллар ойбоҕун буолан туу уган эрэ кэлэҕиин. Биир туруу, биир көрүүгэ уоччалыы аҥдаатар сиэллэр буоллаҕа дии.

Уоҕо ахтыллыбыт үс күөлгэ үөскээбит аҥдаатардар хара ыаҥнайгы сылгыттан тулаталаҥы чугас, ыраах куоларга, Уус-Алданга, Таатта диэн тиийэ-кэлэн күүскэ ыытыллар.

Оттон ити олохтоох буолуттар уонуттан сыл устата тоҕоостоох аҥдаатары бултаан, тоҕо суумалаах түүлээҕи туттарбыттарын аҕа сорумнаныыр.

Иллэрээ сыл Кытаанахха бэрэ табыллан бултаабыт биир оҕонньору кэпсэтэбин. Кини бэрт эйбэҕэ бухталлыы туһунан кэпсээн бэрэ түмүгэр аҕаастык биллиммитэ: «Дьэ, доҕоор, бу биһиги бэйэбит бэрэкитиэхтээх суунарар буолбатахпыт ээ, бу Василий Петрович үгүөтэ-олоҥо. Хаба уонна кини бастакы эмиэ сайыах фермаҕын торуттэрэбитэ эбээт! Дьэ, кырдьык да кэнниттэн, туһалаах эрдэҕэн ето көрөр киһи эбит. Аны сылгыттаахха. Кор, ону бэрэ биһиги льоп дэбигис ойдуох бэйэлэхтэр буолуохпут дуо, бу чэй оройдор, эрэстэрэ буолары-буолбаты тыллаһа сатаабыннык, кэнэйдиэтэхпитигэр эрэ бэлэмбэ. Эй, дьэ, төннөн иҥэр түөҕэннэхтэри хайыаччый, ол эрэдэ оку-ааны ыйдыгардыбыннык бэрэ ээ! Дьэ хата биһиги саныыбын, бу туһунан адъас аҕаастык, чэҥнэйдик, киһи бэрэ ыстар гына этэхпиэн бэрэбин ээ».

Ф. ФИЛИППОВ.

Елканы туруоруурга баһаартан сэрэхтээх буолуҥ!

Общественнай уонна олорор дьиэлэргэ Саҥа дьылланы елкалары тэрийиигэ баһаартан сэрэнии маниэ быыбылаларын туһунуохха наада.

Елканы иккилии аантан итэрэҕэ суох таһырдьа тахсар аанньаах дьиэҕэ, хамсаабат кытаанах олоххо туруоруллар, кинини электричество уотунан, 12 вольттаан ордуга суох лаампаларынан сырдатыллыахтаах. Чуумпуйан, кыраһыын лаампаларынан сырдатар бобуллар. Елка турар хойутар уоту умуруорар уу, огнетушитель баар буолуохтаах.

Симиргэ туттуллар баата уонна баататтан оҥоһуллубут оонньуурдар: түүс хойуу суурадаһыныгын илгиллиэхтээхтэр. Тургэнник ачаҕыстыы баатаннан, маарылланан, целлулоозаннан уонна кумаҕыттан оҥоһуллубут оонньуурдарынан кэрэгэтэр бобуллар.

Саҥа дьылланы елканы туруорар бириэмэҕэ уоттан кутаа суох буолуутун барыы дьаһаллара уонна эпидемиологическэ тэрилтэ салалтачыларыгар сүктэриллэр. Елка турар мэстэлэригэр дьиҥнээх-руссуба тэриллиэхтээх.

Өрөбүөннэҕи баһаарынай инспекция.

Таныыр көрөгүнүм, аҕабыт уонна аймахпыт

ЗАХАРОВ НИКОЛАЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ

бу дьыл ахсыннны 18 күнүгэр үйүн, ыарахан ыарыы кэннэттэн ойбутун бокуонньук табаарыстарыгар, биллэр дьоҥҥар иҥитиннэрэбит.

Көрөгүз, оҕолоро, аймахтара.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

БИҺИГИ АДАРЫСПЫТ: Чурапчы өрөбүөнэ, Чурапчы сэлиэнньэтэ, К. Маркс уул. 12 №-р

ТЕЛЕФОННАР: Редактор—0-89

Отделлар—0-90
Учетай отдел—0-91
Типография—0-95

Редакцияҕа ыытар суруйуу аадырыһы, «расписканы», ааты, аҕа аатын хайдан да толору суруллуохтаах.

Сакаһын №-ра 151

Чурапчы өрөбүөнүнүүдэ типография.

Тэҥэр ахсаана 2423